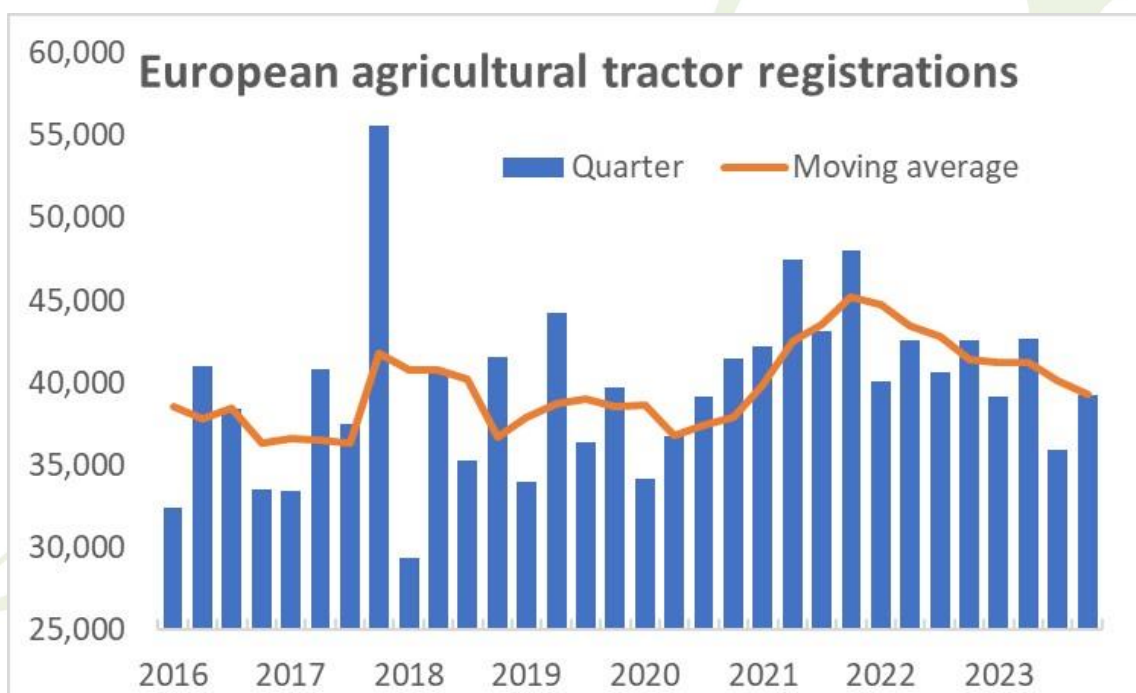

Liczba rejestracji ciągników w Europie w 2023 roku.

Według danych uzyskanych od organizacji krajowych w 2023 r. w Europie zarejestrowano ogółem 211 700 ciągników. CEMA uważa, że 158 100 z tych pojazdów to ciągniki rolnicze, z czego 26 200 (17%) miało moc 37 kW (50 KM) i mniejszą, a 131 900 (83%) miało moc 38 kW i większą. Resztę stanowią różnorodne pojazdy, czasami klasyfikowane jako ciągniki, do których zaliczają się quady, pojazdy użytkowe typu side-by-side, ładowarki teleskopowe i inne rodzaje sprzętu. Przegląd całkowitej liczby rejestracji ciągników rolniczych w każdym kraju znajduje się w załączniku.

Rejestracje ciągników rolniczych były o 4,9% niższe niż w 2022 r., ale tylko nieznacznie poniżej średniej liczby zarejestrowanych ciągników w ciągu ostatnich pięciu lat. Liczba maszyn zarejestrowanych w pierwszym półroczu była tylko nieznacznie niższa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, jednak w drugim półroczu spadek był większy. W okresie lipiec-grudzień 2023 zarejestrowano o blisko 10% mniej ciągników niż w analogicznym okresie 2022 roku. Spowolnienie na rynku spowodowało także, że rejestracje w drugiej połowie roku były o 7% niższe od średniej sezonowej.

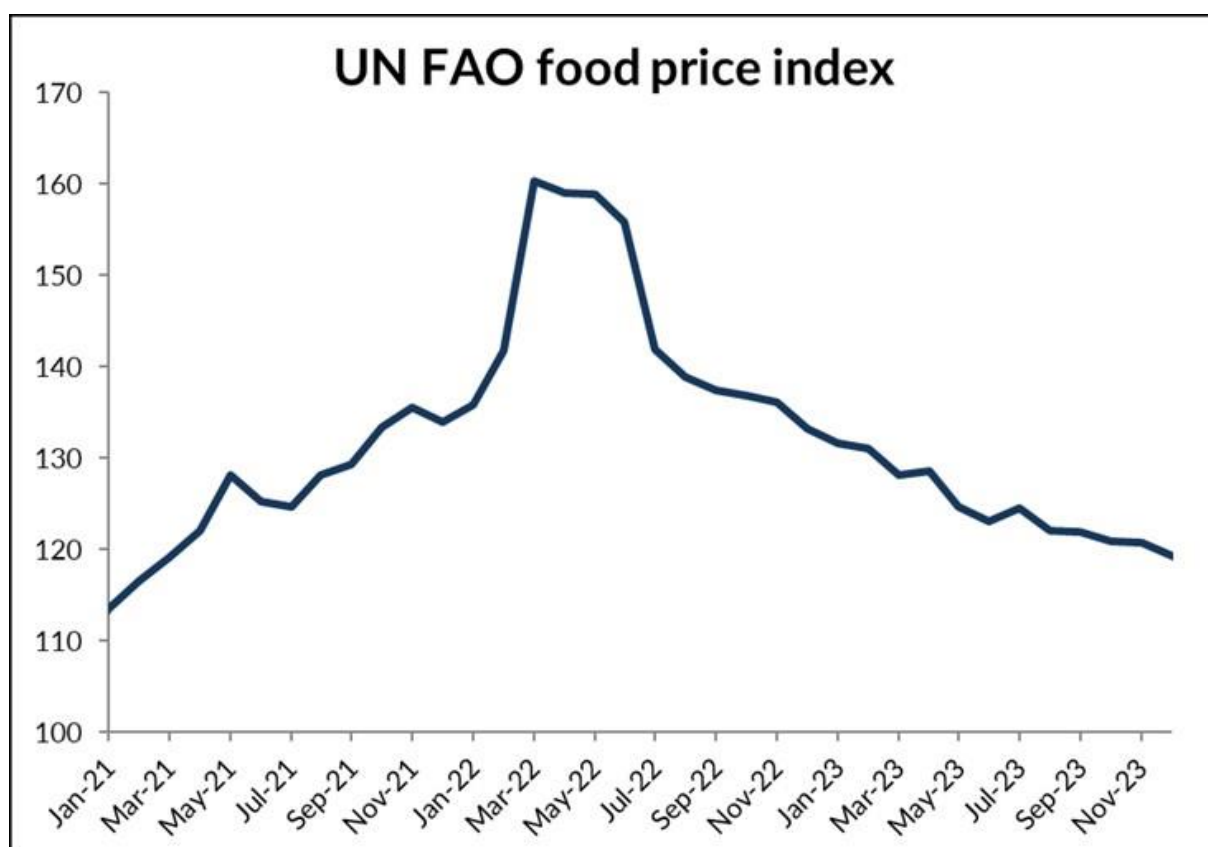

Wykres 1 – liczba rejestracji ciągników w Europie w kwartałach

Jednym z powodów utrzymujących się na dobrym poziomie rejestracji ciągników rolniczych w pierwszej połowie 2023 r. było nadrabianie przez producentów zaległości w zamówieniach, które narosły w latach 2021 i 2022 w wyniku zakłóceń w globalnych łańcuchach dostaw w trakcie i po Pandemii Covid-19 i rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Do połowy roku łańcuchy dostaw w dużej mierze wróciły do normy, więc liczba zarejestrowanych ciągników lepiej odzwierciedlała popyt na rynku.

Ceny towarów rolnych spadły, podczas gdy koszty środków produkcji są nadal wysokie, co wpływa na dochody gospodarstw.

Jak zawsze popyt na ciągniki i inne typy maszyn rolniczych jest ściśle powiązany z dochodami gospodarstw. Ceny większości towarów rolnych gwałtownie wzrosły w 2022 r. w następstwie inwazji Rosji na Ukrainę, co pobudziło obawy dotyczące w szczególności dostępności zbóż i nasion roślin oleistych. Wywarło to efekt domina na ceny pasz dla zwierząt, co oznaczało, że ceny produktów pochodzenia zwierzęcego również były znacznie wyższe. To wspierało dochody gospodarstw rolnych, a co za tym idzie, napędzało dodatkowy popyt na maszyny. Jednak od lata 2022 r. światowe łańcuchy dostaw żywności dostosowały się do nowej sytuacji, a ceny żywności systematycznie spadają. Do końca 2023 r. światowe ceny żywności, mierzone przez Organizację Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa, spadły o ponad jedną czwartą w porównaniu ze szczytem z marca 2022 r. i były o ponad 10% niższe niż rok wcześniej.

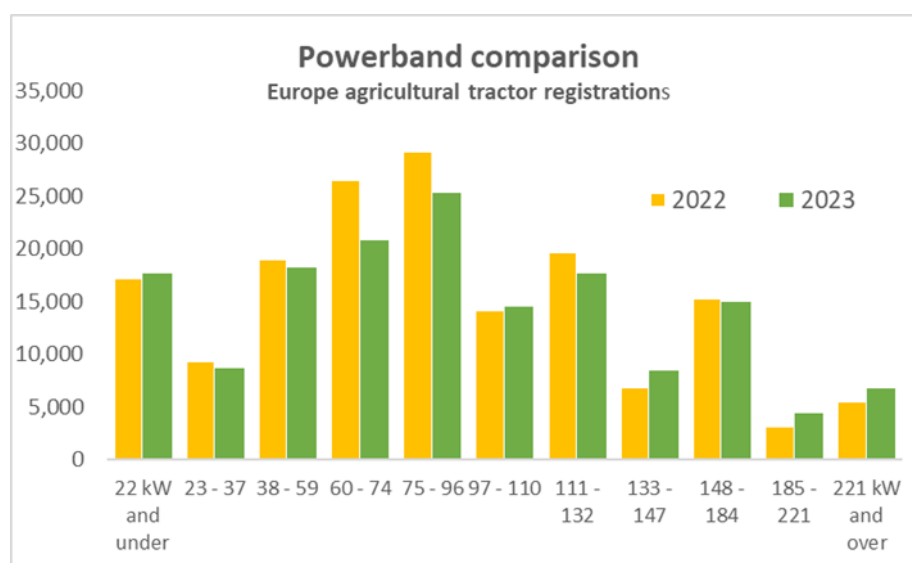
Wykres 2 - Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa – indeks cen żywności

Spadek cen towarów rolnych nastąpił w czasie, gdy koszty środków produkcji w rolnictwie pozostają wysokie. Oprócz drogiej paszy dla zwierząt w 2022 r. wyjątkowo wysokie były ceny nawozów, paliwa i energii. Choć od tego czasu spadły, nadal są droższe niż w 2021 r. i wcześniej.

W zeszłym roku rolnicy w wielu częściach Europy również ucierpieli z powodu niekorzystnych warunków pogodowych. W połączeniu ze spadającymi cenami towarów rolnych i wysokimi kosztami produkcji oznacza to ograniczenie dochodów gospodarstw rolnych. Nieuchronnie wpłynęło to na ograniczenie chęci rolników do inwestowania w ciągniki i inne maszyny rolnicze, co wyjaśnia, dlaczego w drugiej połowie 2023 r. liczba rejestracji ciągników zaczęła spadać. Jak zawsze na rynki w poszczególnych krajach wpływają pewne czynniki lokalne, niektóre z nich wyjaśniono poniżej.

Rejestracje rosną w górnej części zakresu mocy ciągników

Chociaż w 2023 r. liczba rejestracji ciągników była niższa niż rok wcześniej, nie dotyczyło to wszystkich zakresów mocy. W najwyższych przedziałach mocy, maszyny powyżej 132 kW (około 175 KM) odnotowały silny wzrost, a rejestracje tych większych ciągników wzrosły o 12% rok do roku. Natomiast o 13% mniej zarejestrowano ciągników o mocy od 60 kW do 132 kW (80–175 KM), chociaż gama ta nadal stanowiła prawie połowę ciągników rolniczych zarejestrowanych w 2023 r. Nieznacznie spadła liczba zarejestrowanych w Europie ciągników o mocy poniżej 60 kW, z pewnym wzrostem w przypadku najmniejszych maszyn. Podane liczby nie obrazują całkowitej wielkości rynku ciągników o małej mocy, ponieważ nie wszystkie z nich będą używane na drogach, co oznacza, że nie będą one rejestrowane, gdyż w niektórych krajach nie ma takiego wymogu dla tego rodzaju ciągników.

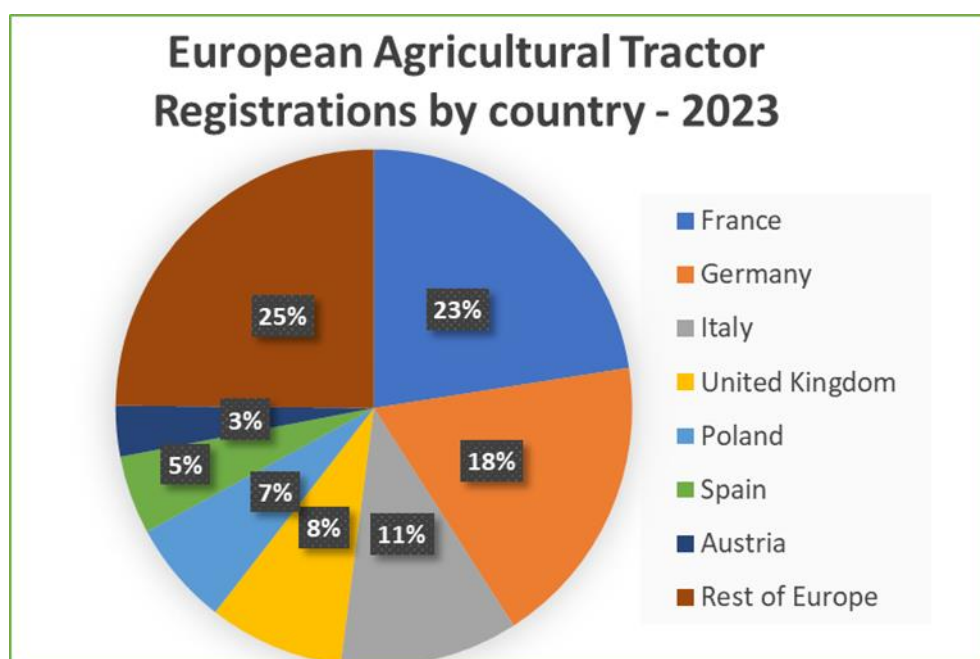

Wykres 3 – rejestracje ciągników w Europie z podziałem na kategorie mocy

W Europie nadal występują znaczne różnice między krajami

Nie wszystkie kraje odnotowały spadek rejestracji w 2023 r. Rzeczywiście, dwa największe rynki, Niemcy i Francja, odnotowały niewielkie wzrosty. Oznaczało to, że ich łączny udział w rejestracji w Europie wzrósł do 41%. Nieco wyższe rejestracje niż w 2022 r. odnotowała także Wielka Brytania. Z kolei niższe rejestracje były na pozostałych czterech czołowych rynkach – Włoszech, Polsce, Hiszpanii i Austrii. W zeszłym roku niektóre z tych krajów ucierpiały z powodu szczególnie trudnych

warunków pogodowych, a zmiany w dotacjach rządowych na zakup maszyn również wpłynęły na niektóre rynki.

Wykres 4 – rejestracje ciągników w Europie – udziały poszczególnych krajów

W Niemczech rejestracje ciągników w 2023 roku kształtowały się na tym samym dobrym poziomie, co w roku poprzednim. Ogółem zarejestrowano 30 336 nowych ciągników, z czego 28 881 sklasyfikowano jako ciągniki rolnicze. Skumulowany wynik roczny pokazuje minimalną zmianę w stosunku do roku 2022. Rynek mniejszych ciągników rolniczych do 38 KW skurczył się o 4%, natomiast w większych klasach mocy nastąpił niewielki wzrost o 1% w porównaniu do poprzedniego roku. Od drugiej połowy 2023 roku wyraźnie widać spowolnienie rejestracji ciągników w Niemczech.

We Francji liczba pierwszych rejestracji ciągników rolniczych w 2023 r. wzrosła o +2% w porównaniu z 2022 r. i wyniosła 36 396 sztuk (w 2022 r. było ich 35 731). To najwyższy poziom od 2014 roku. W przypadku ciągników standardowych procentowy wzrost wyniósł +4%. Ładowarki teleskopowe (nieuwzględnione w przypadku ciągników rolniczych) i ciągniki do terenów zielonych również radziły sobie dobrze, a ich wzrost wyniósł odpowiednio 4% i 2%.

We Włoszech niekorzystna sytuacja gospodarcza w połączeniu z opóźnieniem wprowadzenia zachęt publicznych do zakupu innowacyjnych maszyn rolniczych, po wysokich wolumenach sprzedaży z poprzednich dwóch lat, w 2023 r. spowolniła krajowy rynek ciągników. Dane rejestracyjne wykazały spadek o 13% dla ciągników, dotyczy to głównie ciągników o mocy od 57 do 130 kW (-23%) i powyżej 130 kW (-14%). Kategorie o niskiej mocy, od 20 do 56 kW, odnotowały mniejszy spadek (-5%). W zakresie mocy 0-19kW odnotowano wzrost rejestracji o 63%. Ta pozytywna tendencja w przypadku małych ciągników wynika częściowo z niedawnej nowelizacji kodeksu drogowego, która umożliwiła rolnikom nieprofesjonalnym rejestrację maszyn rolniczych.

W Wielkiej Brytanii zarejestrowanych w 2023 roku ciągników rolniczych było o 2% więcej niż rok wcześniej. Po wzroście o prawie 5% w pierwszej połowie roku, w drugiej połowie, a zwłaszcza w ostatnim kwartale, rynek nieznacznie spadł (-7%). Z wyjątkiem roku 2020, dotkniętego pandemią, brytyjski rynek ciągników był ostatnio wyjątkowo stabilny, a liczba rejestracji wahała się między 13

000 a 14 100 w ciągu sześciu z ostatnich siedmiu lat. Wzrost w 2023 r. zaobserwowano głównie w górnej i dolnej części zakresu mocy, przy czym w przypadku maszyn o mocy powyżej 160 KM mówimy o wzroście o 15%, w maszynach o mocy poniżej 90 KM notujemy wzrost o 8%, pozostałe zanotowały spadek o 13%. Biorąc pod uwagę zakłócenia w łańcuchach dostaw, jakie miały miejsce w poprzednich latach, tendencje te mogą w równym stopniu odzwierciedlać dostępność maszyn o różnej mocy, jak i popyt na nie. Przy wzroście głównie w górnej części zakresu mocy, średnia moc ciągników rolniczych zarejestrowanych w 2023 roku wzrosła do 157,7 KM, czyli jest to o ponad 4 KM więcej niż w 2022 roku i pobiła poprzedni rekord ustanowiony w 2020 roku.

W Hiszpanii rynek ciągników osiągnął najniższy w historii poziom ze względu na wpływ różnych zmiennych. Dotkliwa susza w 2023 r. spowodowała spadek wartości roślin uprawnych, ale było to odczuwalne głównie na rynku ciągników używanych (-5%). Rejestracja pojazdów terenowych, UTV i ładowarek teleskopowych (uważanych za substytuty ciągników) wzrosła o 11%, ale łączna liczba 1069 jednostek nie jest wystarczająca, aby uzasadnić redukcję o około 1500 sztuk na rynku ciągników od 2022 r. (-18%). Aby lepiej zrozumieć ten spadek, konieczne jest rozróżnienie rynków ciągników standardowych i ciągników o wąskim rozstawie kół (NTT). Rejestracje NTT spadły w 2023 r. o 36% w związku z wprowadzeniem nowego etapu emisji spalin, podczas gdy rejestracje standardowych ciągników spadły zaledwie o 3%. Wdrożenie dotacji na promocję technologii rolnictwa precyzyjnego odegrało kluczową rolę w popycie na ciągniki w latach 2022 i 2023, gdyż wielu rolników zwlekało z zakupami w oczekiwaniu na dotacje, które stanowiły prawie połowę inwestycji. Druga partia dotacji uruchomiona w połowie 2023 r. miała wpływ w drugiej połowie 2023 r., choć w tych miesiącach wydawało się, że rynek odrodził się w związku z rejestracją jednostek dotowanych w 2022 r.

W Polsce w całym 2023 roku zarejestrowano 10 300 nowych ciągników. Było to o 12% mniej niż w 2022 r., kiedy liczba zarejestrowanych nowych maszyn rolniczych tego typu wyniosła 11,7 tys. Wyraźną tendencję spadkową można zaobserwować wśród nowych maszyn rolniczych - rok 2022 przyniósł także niższy poziom rejestracji niż – co prawda rekordowy – rok 2021. Pogarszająca się sytuacja i pesymistyczne prognozy przyszłości w branży to efekt m.in. rosnących cen energii, inflacji, niepewności związanej z wojną na Ukrainie i trudnościami ze sprzedażą produktów rolnych (np. zbóż). Dodatkowe przeszkody dla rolników stworzyła także przyjęta w pośpiechu ustawa o kredycie lombardowym wiosną 2023 roku, która wprowadziła chaos na rynku sprzedaży nowych maszyn rolniczych, uniemożliwiając w dużej mierze ich leasing.

W Belgii rejestracje ciągników rolniczych osiągnęły łącznie 2788 sztuk, czyli o 8% mniej niż w 2022 r. (źródło: Fedagrim). Spadek ten może nie jest czymś nadzwyczajnym, gdyż napędzany pandemią rok 2021 był rekordowy pod względem sprzedaży we wszystkich zakresach mocy. Wydaje się zatem, że rynek dostosowuje się i po okresie nasycenia wraca do poziomu sprzed boomu. Co więcej, porównanie z poprzednimi latami pokazuje, że sprzedaż w 2023 r., choć niższa o blisko 300 sztuk w stosunku do 2022 r., jest zbliżona do tej obserwowanej w latach 2018 i 2019, przed pandemią. Rynek zarejestrowanych ciągników o mocy powyżej 50 KM spadł o 11%, jednak spadek rejestracji ciągników o mocy poniżej 50 KM nie był tak znaczący i wyniósł 6,5%. Dzieje się tak jednak po 20% spadku pomiędzy 2021 i 2022. Warto zauważyć, że wszystkie ciągniki są konsekwentnie rejestrowane; ciągniki, które nie są używane na drogach publicznych (np. wyłącznie na terenie prywatnym), nie są zarejestrowane przez władze i dlatego nie są uwzględniane w statystykach. Niezdecydowanie władz regionalnych Flandrii w kwestii „azotu” spowodowało wiele niepewności. Stanowi to dodatkowe wyjaśnienie spadku sprzedaży.

W Holandii w 2023 r. zarejestrowano 2662 ciągniki. To o 6% więcej niż w 2022 r. Oznacza to, że przez ostatnie cztery lata zaobserwowaliśmy niewielki wzrost liczby ciągników powyżej 45 kW. W segmencie kompaktowym (<45 kW) oficjalna liczba to 761 ciągników, co oznacza wzrost szósty rok z rzędu. Liczby w segmencie kompaktowym są zaniżone, ponieważ nie wszystkie firmy uczestniczą w statystykach. Wzrost liczby ciągników o mocy powyżej 45 kW jest niezwykle, biorąc pod uwagę trudną sytuację rynkową. Niepewność w całym sektorze rolnym, niejasne ustawodawstwo i regulacje oraz brak jasnej polityki na przykład w zakresie azotu nie mają pozytywnego wpływu na wyniki sprzedaży.

Rynek ciągników rolniczych w **Austrii**, który nadal znajduje się w dobrej sytuacji, spadł o 7% w porównaniu z 2022 r., ale nadal jest znacznie wyższy niż w roku 2019 przed pandemią. Materiały i komponenty i potrzebne do produkcji ciągników są ponownie łatwiej dostępne, ale ceny za nie nadal rosną, choć w mniejszym stopniu. Oznacza to, że rynek powrócił do bardziej normalnej sytuacji, jednak przy zmniejszonych dochodach gospodarstw rolnych przeniesienie podwyżek cen na klientów było możliwe jedynie w ograniczonym stopniu.

W 2023 roku w **Turcji** zarejestrowano 77 901 ciągników. Sprzedaż ciągników wzrosła o 16% w porównaniu do 2022 roku i była o 54% wyższa w porównaniu ze średnią z okresu 2018-2022. Dotowane oprocentowanie kredytów rolniczych, które jest niskie w porównaniu z wysoką inflacją w Turcji, pozytywnie wpłynęło na popyt na ciągniki w pierwszych trzech kwartałach roku. Oprócz normalnego popytu, decyzje dotyczące zakupu ciągników przyspieszyła także obawa, że ceny będą dalej rosły w środowisku utrzymującej się wysokiej inflacji. Problemy po stronie podaży ciągników uniemożliwiły w pełni na zaspokojenie popytu. Znacząco zwiększyło to popyt na produkty importowane. W związku ze wzrostem oprocentowania kredytów oraz trudnymi warunkami udzielania kredytów w ostatnim kwartale roku (poza grudniem) od września na krajowym rynku doszło do recesji.

Źródło: Polska Izba Gospodarcza Maszyn i Urządzeń Rolniczych na podstawie raportu CEMA